

שאלה: גדלתי בישיבה "ליטאית" ושם חונכנו להזהר מלהתערב עם החילונים, פן נתקלקל בקיום המצוות, או נתחלש מהן. כעת שהתחתנתי אני גר באזור שיש הרבה ציונים-דתיים והם החוגגים "יום ירושלים". גם חגיגות יום זה לא היו בסדר היום של ישיבתנו. אבל אני היום רואה שהחילונים אינם עושים "ענין גדול" מיום זה, ורק אנשי הציונות הדתית חוגגים. האם היחס שלי יום זה צריך להיות שונה מהיחס שלי ל"יום העצמאות"?

תשובה: נכון שהאדם צריך להתחנך ליחס מורכב, להזהר ממה שיזיק לו רוחנית, אבל גם חייב הוא לקיים כל חיובי התורה. אחד לא סותר את השני. תראה נא במסכת יבמות (עח סוף ע"ב) שהקב"ה מתח ביקורת חריפה על שאול המלך, מפני עונותיו, ובכל זאת הורה לנו להוקיר את מעלותיו של שאול. כך בענינו, אם כל זה שצריכים להזהר מלהמשך אחרי אותם החילונים המזניחים קיום התורה, בכל זאת אסור להתכחש לנסים ונפלאות שעשה לנו הקב"ה ולא להודות עליהם. וגם אם האדם טוען: אני מתמיד בלימוד התורה הקדושה, ואין צורך להודות ולהלל, כי בין כך כל יום ויום יש נסים תדיריים בקיום של עם ישראל מול שבעים זאבים, ומה יש במיוחד להודות ביום זה?"

לדעתי האומר זאת טועה. הבה נראה מה אירע לחזקיה הצדיק. ידוע שהוא לימד תורה לכל עם ישראל בכל אורך ארצנו "מדן [בצפון] ועד באר שבע". הוא היה ראוי להיות משיח, ולהביא גאולת עולמים לישראל. וקפח את שכרו כי נמנע מלהודות ולהלל להקב"ה (סנהדרין צד ע"א).

הבה נראה דברי המדרש (שיר השירים רבה, פרשה ד ד"ה תשורי מראש אמנה):

"וראוי היה חזקיהו לומר שירה על מפלת סנחריב דכתיב (דברי הימים-ב לב, כה) 'ולא כגמול עליו השיב יחזקיהו... כי גבה לבו'. [שואל המדרש] 'אתה רואה חזקיה מלך וצדיק, ואתה אומר 'כי גבה לבו'? אלא גבה לבו מלומר שירה. בא ישעיה אל חזקיהו וסיעתו ואמר להם (ישעיה יב, ה) 'זמרו ה'!' שאלו אותה 'למה?' ענה ישעיה 'כי גאות עשה' (שם).

ענו לו חזקה וסיעתו: 'כבר מודעת זאת בכל הארץ!' (שם). אמר חזקיהו: 'תורה שאני עוסק בה, מכפרת על השירה'. אמר חזקיהו: 'מה אנו צריכים לומר נסיו וגבורותיו של הקב"ה? כבר מודעת זאת מסוף העולם ועד סופו. לא כבר עמד גלגל החמה באמצע הרקיע [=בזמן יהושע פרק י'] וראו נסיו וגבורותיו של הקב"ה עד סוף העולם?'

הנה מה שטענת שכולנו יודעים על ישועתו של הקב"ה יום יום, דומה מאד לדברי חזקיהו. שהוסיף ואמר כי לימודו בתורה היא תחליף טוב לאמירת שירה. אבל באמת זו כפיית טובה. לדוגמא, אדם שהמתין שנים רבות עד שאשתו תלד, ולבסוף שנים של יגיעה וצער היא ילדה. האם הוא נשאר אדיש? הרי הוא מתלהב ומתרגש. הוא טופח בשכמו של כל ידוד, הוא מחלק שוקולדות לכל איש-שיחו, הוא מדבר בקול רטט של רגשות גועשים. כי הוא מכיר מה ההבדל בין מה שהיה יכול להיות מצבו, ומה מצבו שנושע.

תזכור, במלחמת ששת הימים, הירדנים בקשו לכבוש את ירושלים. אם היו עושים זאת, הרי כל תושבי ירושלים, למאות אלפיהם היו שבויים, ביניהם כל קרוביך, כל ידידיך. במלחמת ששת הימים, היתה רק פסיעה קטנה לפני כיבוש הסורים את כל טבריה ותושביה. עשרת אלפים טנקים מצריים עמדו מול גבול הדרום, כולל באר שבע.

איך אפשר להיות אדיש לנס גדול זה? מרוב פחדך שלא תתקלקל אתה מעלים עין מחיובך עלפי התורה, להודות, להלל ולשבח על הצלתנו.

אל תהיה כחזקיהו וסיעתו!